

Norden i den globaliserede verden

Visioner, værdier og mål for Midtengruppen i Nordisk Råd

Midtengruppen i Nordisk Råd

Oktober 2006

Midtengruppen

Indhold

Forord	3
Hvorfor nordisk samarbejde?	4
VISIONER.....	6
1. Norden som foregangsregion for samarbejde over grænserne	6
2. Norden som foregangsregion for samarbejde i nærområdet	6
3. Norden som nordlig dimension i EU-samarbejdet.....	7
4. Norden som kulturelt kraftcentrum	8
VÆRDIER.....	9
MÅL	10
Effektivisering af arbejdet i Nordisk Råd	10
Et Norden uden grænser	12
Gode velfærdssamfund.....	12
Kulturen – limen i det nordiske samarbejde	13
Det frivillige samarbejde og det civile samfund	14
Samarbejde for et sikkert miljø.....	15
Norden i Europa og i verden	16

Forord

Mittengruppen vedtog i 2001 et program med en fælles politisk platform, der siden har dannet grundlag for det politiske arbejde i Nordisk Råd. Herunder i forbindelse med de årlige prioriteringer hvor Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd udarbejder målsætninger og budget for det nordiske samarbejde for det kommende år.

Med dette program **"Norden i den globaliserede verden"** præsenterer Mittengruppen en opdateret politisk platform, der med udgangspunkt i programmet fra 2001 tager højde for den rivende udvikling, der er sket i Norden og i verden de seneste 5 år. Programmet omfatter fire klare visioner, der udgør klare pejlemærker for det nordiske samarbejde. Endvidere indeholder programmet et afsnit, der præciserer en række fælles værdier og politiske grundholdninger, som er fællesnævner for de mere end 20 nordiske partier, der er repræsenteret i Mittengruppen. Endelig præsenterer Mittengruppen her en række konkrete mål, som vi vil forfølge i de kommende års politiske arbejde i Norden. Vi lægger stor vægt på disse mål – uden klare mål kommer vi nemlig ingen vegne.

Som en væsentlig nyskabelse i Mittengruppens program vil vi her pege på behovet for at effektivisere og målrette det nordiske samarbejde. Vi skal have det politiske mod til at prioritere, og vi skal sikre, at de relativt mange penge, vi bruger på nordisk samarbejde, giver en større nytteværdi for borgere og virksomheder i Norden. Kort sagt: Mindre snak og mere handling i det nordiske samarbejde! Et særligt vigtigt indsatsområde for Mittengruppen er fjernelse af de grænsehindre, der forhindrer os i at få det fulde uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske udbytte af det nordiske samarbejde. Vi har en historisk mulighed for at gøre Norden og Østersøregionen til en global vinderregion. En region med stabilitet og nære relationer mellem gode naboer. Også udvidelsen af EU til 25 lande – og de forventede yderligere udvidelser af EU – afstedkommer et stærkt behov for det nordiske samarbejde. Jo større EU er, jo større betydning får det regionale samarbejde i Europa herunder i Norden.

Sammen med det nye program publicerer Mittengruppen sit eget første logo. Logoet, som er lavet af den norske kunstner Wilfred Hildonen, skal afspejle vores nordiske fremtidsvision og de værdier som er fælles for os i Mittengruppen og for alle nordboere.

Visioner og drømme gør os lykkelige. Men når vi realiserer vore drømme, bliver vi fremgangsrige. Det gælder også i Norden. Vi ønsker GOD LÆSNING!

Vedttaget i Lahti, Finland den 19. september 2006

Simo Rundgren

Formand for Mittengruppen

Kristian Pihl Lorentzen

Formand for Mittengruppens programarbejdsgruppe/
Vicepræsident for Nordisk Råd

Hvorfor nordisk samarbejde

Samarbejdet i Norden går tilbage til dannelsen af de nordiske stater. Det nordiske folk har gennem århundreder delt et historisk, kulturelt og sprogligt fællesskab, der er helt unikt i verden.

Vor tids globalisering gør, at Norden er kommet tættere på resten af verden - på både godt og ondt. Det indebærer, at den økonomiske og tekniske udvikling giver nordboerne og deres naboer store muligheder for velstand og vækst. Men det indebærer også, at trusler som terrorisme, organiseret kriminalitet og grænseoverskridende forurening kommer nærmere. Et stærkt nordisk samarbejde øger evnen til at håndtere globaliseringens udfordringer.

Gennem det nye Europa, som voksede frem efter den kolde krigs afslutning, deltager de fleste lande i det europæiske samarbejde gennem EU. Alle nordiske lande er enten medlemmer eller har meget tætte relationer med EU. Tilsammen kan vi i det europæiske samarbejde fremme de fælles nordiske værdier om frihed, gode velfærdssamfund, menneskerettigheder og decentralisering i samfundet. Sammen med vore gode naboer i Østersøregionen kan vi gennem det nordiske samarbejde styrke den nordlige dimension i EU som et værdifuldt og stærkt bidrag til hele Europa.

Det nordiske samarbejde

Man kan ikke fastslå nøjagtigt, hvornår det nordiske samarbejde begyndte. Samarbejdet er vokset frem gennem flere århundreder. Det har haft forskellige former og har styrket den nordiske identitet. Nogen begivenheder bør fremhæves:

1397-1521	Kalmarunionen.
1523-300 år	Et todelt Norden.
1815-1905	Union Norge – Sverige.
1873-1914	Postunion – Myntunion.
1952	Nordisk Råd grundlægges.
1954	Nordisk pasunion.
1962	Helsingfors-aftalen.
1971	Nordisk Ministerråd grundlægges.

I moderne tid praktiseres det nordiske samarbejde i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Det mere end 50-årige nordiske samarbejde kan ses som et lysende eksempel på et succesfuldt mellemfolkeligt samarbejde. Det tætte nordiske samarbejde har blandt andet givet følgende resultater:

- Nordboere har siden 1954 kunnet rejse uden pas i hele Norden.
- Nordiske statsborgere har ret til at bosætte sig overalt i Norden uden at skulle søge opholdstilladelse.
- Der er skabt et fælles nordisk arbejdsmarked.
- De samme sociale regler gælder for alle nordboere, som gælder i det land de bor i.
- Den nordiske sprogkonvention giver nordboere ret at tale med myndigheder på eget sprog.
- Nordboere har ret at studere i hele Norden.
- Nordiske eksaminer gælder i hele Norden.

Befolkning i Norden

Der bor tilsammen 24,7 millioner indbyggere i Norden.

Medlemslande og selvstyrende i Nordisk Råd

- Danmark
- Færøerne
- Grønland
- Finland
- Åland
- Island
- Norge
- Sverige

Det nordiske samarbejde har fokuseret på den "nordiske nytte". Det indebærer, at samarbejdet fokuserer på de problemstillinger, hvor et nordisk samarbejde giver en merværdi. Samarbejdet skal ikke tynges af sager, som lige så vel kan klares lokalt, regionalt, nationalt eller på europæisk niveau.

VISIONER

I det nordiske samarbejde er der behov for klare overordnede politiske pejlemærker eller "fyrtårne", der kan kaste lys ud over hele Norden. Derfor har Mittengruppen formuleret følgende fire visioner, der vil tjene som ledetråd for det politiske arbejde i Nordisk Råd:

1. Norden som foregangsregion for samarbejde over grænserne

Norden og Østersøregionen har potentiale til at blive en global vinderregion. Vi har et fantastisk udgangspunkt for at klare os godt i den stadig mere globaliserede verden. Med veluddannede befolkninger, stærke velfærdssamfund, solide økonomier, fremsynede virksomheder og velfungerende arbejdsmarkeder har vi alle forudsætningerne for at blive en global vinderregion. Eksempelvis kan der skabes stor nytteværdi ved at samarbejde om snævre forskningsprojekter, hvor det enkelte land har for få ressourcer til at gøre noget effektivt. **Mittengruppen vil styrke det nordiske samarbejde på områder, hvor vi gennem en fælles indsats kan skabe merværdi og en positiv effekt for borgerne. Mittengruppen vil lægge særligt vægt på fjernelse af grænsehindringer, som hæmmer den erhvervsmæssige udvikling i Norden.**

2. Norden som foregangsregion for samarbejde i nærområdet

De nordiske landes parlamentarikere og regeringer har spillet en aktiv rolle op til befrielsen af de tre baltiske lande i 1991. Siden er der blevet opbygget meget nære og venskabelige relationer mellem Baltikum og Norden. Tilsvarende er det vigtigt at få etableret et godt samarbejde med Rusland, Polen og Tyskland om at sikre stabilitet og en bæredygtig økonomisk udvikling i hele Østersøregionen. **Mittengruppen ønsker, at Norden skal spille en aktiv rolle i forhold til denne udvikling i Østersøregionen, og at der skabes et tæt samarbejde omkring det arktiske område for at håndtere de udfordringer, som fremtiden byder.**

3. Norden som nordlig dimension i EU-samarbejdet

Det er aldeles forkert, når det hævdes, at EU har overflødiggjort det nære nordiske samarbejde i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Tværtimod er der brug for at opbygge en stærk nordlig dimension i samarbejdet med EU, hvor tre af de nordiske lande har valgt medlemskab og to samarbejder gennem EØS-aftalen. Et Nordisk Samarbejde med en nordlig dimension i EU-samarbejdet er ikke modsætninger – tværtimod.

I takt med at EU er blevet udvidet til 25 lande – og senere flere - vil Europas regioner få øget betydning. Herunder også den nordlige region omkring Østersøen på samme måde som andre regionale samarbejdsfora i EU som for eksempel Benelux-samarbejdet. Norden kendetegnes af et fælles syn på det sociale ansvar i velfærdspolitikken men også på små staters specielle interesser. Ikke på den måde at der skal laves nye grænser og blokke i EU. Men derimod et regionalt samarbejde om at bidrage positivt og konstruktivt til en udvikling, der samlet set gavner hele Europa.

Mittengruppen ønsker ikke en nordlig dimension af EU kun bestående af medlemslande af EU. Lige så vigtigt er det, at samarbejde med de lande omkring Østersøen, som endnu ikke er medlem af EU. Og her har Norden og Baltikum meget godt at byde på. Et tæt nordisk samarbejde om EU-politikken er også vigtigt for Norge og Island – ligesom for Færøerne og Grønland - der har valgt at stå udenfor EU.

Udvalgene under Nordisk Råd

- Kultur- og uddannelsesudvalget.
- Velfærdsudvalget.
- Medborger- og forbrugerudvalget.
- Miljø- og natur ressourceudvalget.
- Erhvervsudvalget.

Mittengruppen ønsker en stærk og konstruktiv nordlig dimension i EU-samarbejdet. Mittengruppen vil bidrage til, at det nordiske samarbejde styrker den nordlige dimension i EU. Mittengruppen vil specielt pege på de nye udfordringer, som findes i Arktis og i de vestnordiske områder, som også falder ind under den nordlige dimension.

4. Norden som kulturelt kraftcentrum

Det nordiske samarbejde er unikt, fordi det er funderet på tætte historiske, kulturelle og sproglige fællesskaber. Kulturen er bindemidlet og grundlaget i det nordiske samarbejde.

Plenarforsamlingen

Plenarforsamlingen er Nordisk Råds øverste besluttende organ. Den består af de 87 valgte medlemmerne af Nordisk Råd samt af regeringernes repræsentanter (uden stemmeret). Plenarforsamlingen mødes til session en gang i året som oftest i november. Sessionen holdes i de nordiske landene efter tur, og er åbne for publikum. Forsamlingen skal godkende budgettet for det nordiske samarbejde og vedtage rekommandationer og udtalelser efter forudgående debat. Plenarforsamlingen vælger Rådets præsident, de øvrige præsidiemedlemmer, udvalgsledere og medlemmer af Kontrolkomitéen. De fordeler også medlemmerne til de fem udvalg.

Desuden er de nordiske lande kendetegnet ved stabile og frie samfund, der er baseret på et stærkt folkestyre og en stor frivillighedssektor. Desuden har de nordiske lande tradition for at bidrage aktivt i verden til at udbrede værdier som fred, frihed og respekt for menneskerettighederne. Og Norden har fortsat en rolle at spille som kulturelt kraftcentrum, der er baseret på fælles værdier i Norden.

Mittengruppen ønsker, at det unikke kulturelle og uddannelsesmæssige samarbejde i Norden skal bevares og styrkes.

VÆRDIER

Mittengruppen består af mere end 20 forskellige nordiske politiske partier, der har en fælles platform af værdier og menneskesyn. Fælles for de idétraditioner, som former Mittengruppen, er vores vilje til at sætte det enkelte menneske i centrum. Mennesker er forskellige, men mennesker har samme værdi. Vores politik er at give alle en mulighed for - ud fra egne forudsætninger - at forme sit og sine nærmestes liv. Det forudsætter tolerance og respekt. Samtidig bygger vores sammenhold på et liv i fællesskab, hvor hvert menneske har sin egen plads. Vi vil værne om familien som samfundets stærkeste grundsten og tryghed for de kommende generationer. Mittengruppen i Nordisk Råd bygger på kristen etik og et humanistisk livssyn.

Parlamenternes størrelser

Parlamenterne i de nordiske lande og de selvstyrende områder varierer fra 30 medlemmer i Ålands lagting til 349 medlemmer i Sveriges Riksdag.

Vores samfund bygger på frihed under ansvar. Demokratiske frihedsrettigheder som ytringsfrihed og religionsfrihed er helt centrale. Lige rettigheder for kvinder og mænd er på samme måde også et af vores centrale udgangspunkter. Derfor tager Mittengruppen stærkt afstand fra alle former for menneskehandel og kvindeundertrykkelse.

Vores nordiske sammenhold skal bygge på decentralisering og folkelig deltagelse. Derved træffes beslutningerne så tæt på borgerne som muligt. Her ligger Mittengruppen også vægt på et tæt samarbejde med ungdommen - den fremtidige generation i det nordiske samarbejde. Mittengruppen mener, at en velfungerende markedsøkonomi, som også er sit sociale og miljømæssige ansvar bevidst, er den bedste ramme for den enkeltes initiativtagelse og kreativitet. Her er de små initiativer betydningsfulde. Den nordiske velfærdsmodel har et ansvar for, at ingen lades stå udenfor. Vi har et fælles ansvar for at værne om naturen, så den kan gives videre til kommende generationer.

MÅL

På baggrund af førnævnte visioner og værdier har Mittengruppen formuleret følgende mål for det politiske arbejde i Nordisk Råd. Nedenstående mål, der strækker sig over flere år, suppleres hvert år med konkrete mål for det kommende år. Derved sikres en god og dynamisk proces, hvor der kan skabes sammenhæng mellem politiske mål og de nordiske budgetter.

Mittengruppen vil arbejde for at realisere følgende mål:

Effektivisering af arbejdet i Nordisk Råd

Mittengruppen ønsker at effektivisere og fokusere det nordiske samarbejde. Det er ikke nok at bevillige midler til projekter i regionen, hvis vi ikke også følger op på projekterne. Derfor skal der i fremtiden foretages et aktivt politisk valg, hvis projekter skal forlænges udover den allerede vedtaget projekt-periode. I Mittengruppen har vi mod til at lave en politisk prioritering af midlerne for at sikre en mærkbar indsats på de prioriterede områder. Og der skal fokuseres på konkrete resultater af de igangsatte projekter. En sådan arbejdsform kræver politisk vilje til at se på helheden frem for snævre sektorinteresser. Det er noget, som Mittengruppen har. I Mittengruppen erkender vi, at der har været et

Nordiske partier i Mittengruppen

Danmark	- Venstre - Radikale Venstre
Færøerne	- Sjálvstýrisflokkurinn - Sambandsflokkurinn
Grønland	- Atassut
Finland	- Suomen Keskusta (Centern) Centern i Finland (Keskusta) - Suomen Kristillisdemokraatit (Kristdemokraterna) Kristdemokraterna i Finland - Svenska folkpartiet - Gröna Förbundet
Åland	- Åländsk Center - Liberalerna på Åland
Island	- Fremskrittspartiet
Norge	- Kristelig Folkeparti - Senterpartiet - Venstre
Sverige	- Centerpartiet - Folkpartiet liberalerna - Kristdemokraterna - Miljöpartiet

problem med politisk opfølgning på iværksatte projekter, og at vi ikke har brugt midlerne godt nok. I Mittengruppen har vi en løsning, og vi vil gøre noget ved det. Derfor er det Mittengruppens ønske, at der i fremtiden bruges mere tid til at prioritere projekterne i samarbejde med Ministerrådet for derved at opnå den bedste løsning. Denne løsning vil også frigive midler, som kan bruges til de politisk prioriterede og udvalgte projekter og initiativer. Endelig ønsker Mittengruppen, at der skabes stærkere bånd mellem det politiske arbejde i Nordisk Råd og de nationale parlamenter.

Derfor vil Mittengruppen:

- Arbejde ud fra klart definerede politiske pejlemærker ("fyrtårne") og målsætninger for det nordiske samarbejde samt sætte fokus på opnåelse af konkrete resultater, der skaber merværdi for borgerne i Norden.
  - Foretage en årlig politisk prioritering af projekter og aktiviteter for det kommende år med udgangspunkt i Mittengruppens visioner og målsætninger. Dette indebærer også, at vi vil gøre det, der skal til, for at fjerne og nedprioritere projekter, der skønnes ikke at kunne bidrage tilstrækkeligt til at skabe fællesnordisk nytte og merværdi.
  - Arbejde for at sikre nøje sammenhæng mellem de politiske mål/prioriteringer, når der udarbejdes årlige budgetter for Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd.
  - Lade Nordisk Råd sætte fokus på aktuelle fællesnordiske problemstillinger ved afholdelse af konferencer, seminarer med videre
- Herunder inddrages de nationale parlamenters relevante udvalg i videst muligt omfang.

Det nordiske budget

Budgettet for Nordisk Råd finansieres af bidrag fra parlamenterne og er på ca. 30 millioner danske kroner om året. Det årlige budgettet for Nordisk Ministerråd er på ca. 830 millioner danske kroner, og det finansieres af de nordiske regeringer. Hvert land bidrager efter en fordelingsnøgle, som svarer til landets Brutto nationalprodukt.

Et Norden uden grænser

Målet for det nordiske samarbejde er et grænseløst Norden, hvor medborgere i Norden kan bosætte sig frit, arbejde, studere og drive virksomheder, hvor i Norden de ønsker. De nationale bureaukratier holder stadig fast i de nationale regelsæt og traditioner, som hindrer den nordiske vision i at blive til fuld virkelighed for den enkelte. De nordiske regeringer må være sig deres ansvar bevidst for, at denne grundidé i det nordiske samarbejde endelig kan blive virkelighed. Hermed kan det grænseløse Norden blive et forbillede for et grænseløst Europa i en grænseløs verden.

Derfor vil Mittengruppen:

- Fjerne tilbageblevne grænser for borgernes frie bevægelse i de nordiske lande.
- At alle borgere i de nordiske lande skal sikres samme sociale rettigheder, hvis man er bosat i et andet nordisk land.
- Oprette et nordisk skattekontor, hvor borgerne kan få personlig hjælp med skattespørgsmål, hvis man arbejder i et andet nordisk land end sit hjemland.

Gode velfærdssamfund

Det er et vigtigt mål for Mittengruppen, at alle nordiske indbyggere sikres gode velfærdsordninger. Ved at satse på generelle ordninger for befolkningen indenfor uddannelse, sundhed, sociale rettigheder og rettigheder i arbejdslivet har de nordiske lande udviklet et velfærdssamfund, som giver en stor grad af materiel tryghed og civile rettigheder. Meget af dette er sikret gennem lovgivning og offentlige tjenester.

Med globaliseringen og øget europæisk integration får vi del i et større marked for varer og tjenester, et fælles arbejdsmarked og øget harmonisering af skatter og afgifter. Mittengruppen vil møde denne udfordring fra erhvervslivet og de økonomiske drivkræfter på en offensiv måde. Gennem en aktiv debat om rammevilkårene og fælles analyse af udfordringerne vil Mittengruppen søge at tilpasse velfærdsordningerne til fremtiden. Det er vigtigt, at handelspolitiske regler ikke får lov til at dominere, så de kommer i konflikt med centrale velfærdspolitiske mål.

De nordiske lande har forskellige løsninger på flere af velfærdsudfordringerne men har meget ens tankegods knyttet til lige rettigheder, deltagelse og solidaritet. For Mittengruppen er det vigtig, at beslutningerne træffes så tæt på borgeren som muligt.

Derfor vil Mittengruppen

- Sikre gensidig og god information mellem nordiske regeringer og parlamenter og arbejde med at videre udvikle velfærdsordningerne.
- Videreføre fælles ordninger for de nordiske landes indbyggere.
- Sikre nye nordboere tilgang til arbejdsmarked og velfærdstilbud.
- Samarbejde om forskning og analyse indenfor velfærd og arbejdsliv
- Øge Nordens konkurrencekraft ved at satse på viden, forskning og innovation og udvikle nye tjenester og varer.

Kulturen – limen i det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde kommer mest tydeligt til udtryk i det nordiske kultursamarbejde, hvilket frem for alt bunder i vores fælles historie og kulturarv på tværs af de nordiske grænser. Vores fælles kulturarv går langt udover de traditionelle kulturytringer og præger verden, som førte til vores folkelige demokratiske samfund.

I en verden med øget mangfoldighed og globalisering er kundskab, viden om og henvisning til vores nordiske kulturarv en styrke. Det kan bidrage til øget forståelse for det, som er anderledes og kan være med til at fremme tolerance og dialog mellem

Nordisk Råds priser

Nordisk Råd uddeler Litteraturprisen, Musikprisen og Natur- og Miljøprisen. Hver pris er på 350 000 danske kroner og overrækkes i forbindelse med sessionen eller et temamøde. I 2003 blev det indført, at Nordisk Råd også uddeler en filmpris.

mennesker med forskellig baggrund. Samtidig er vores fælles kulturelle baggrund også et vigtigt middel i en verden med øget konkurrence. Norden skal være en vinderregion, og her er det Mittengruppens vision, at vi også bruger vores kulturelle ressourcer optimalt og mangfoldigt.

Grundlaget for den nordiske samhørighed er den nordiske sprogforståelse. Den nordiske sprogforståelse må sikres i de kommende generationer og har derfor en vigtig rolle i skolen på tværs af de nordiske grænser. De tekniske fremskridt skal indebære øgede muligheder for at tage del i de andre nordiske landes tekniske muligheder som for eksempel at kunne se de nordiske landes public service kanaler – ikke give færre muligheder.

Derfor vil Mittengruppen:

- Sikre at alle borgere i Norden får mulighed for at se de andre nordiske landes public service tv-kanaler.
- Sætte øget fokus på det nordiske sprog i folkeskolerne.
- Styrke udvekslingsprogrammer, der kan fremme den mellemfolkelige forståelse i Norden.
- Udvikle støtten til Foreningerne Norden som et væsentligt element i det nordiske, folkelige samarbejde.
- Fokuserer på mangfoldig i det nordiske kultursamarbejdet.
- At det nordiske, kulturelle samarbejde skal bidrage til at fremme forståelsen og dialogen mellem de forskellige kulturer, der findes i Norden.

Partigrupperne i Nordisk Råd

Medlemmerne i Nordisk Råd arbejder sammen i partigrupper på tværs af landegrænserne. I dag er der fire partigrupper i Nordisk Råd:

- **Mittengruppen**
- **Den socialdemokratiske gruppe**
- **Den konservative gruppe**
- **Den Venstresocialistiske/Grønne gruppe.**

En partigruppe skal omfatte mindst fem medlemmer og repræsentere mindst tre nordiske lande. Derfor er der også en del medlemmer af Nordisk Råd, som ikke tilhører en af de nævnte partigrupper.

Det frivillige samarbejde og det civile samfund

Demokratiets tidlige fremkomst og stærke stilling i det nordiske samarbejde har udgangspunkt i en stærk folkelig deltagelse og et livskraftigt civilt sammenhold. Fremvæksten af vores velfærdssamfund er komplementeret af stærke frivillige bevægelser og organisationer – den såkaldte Tredje sektor.

Dette er en vigtig forudsætning for mangfoldighed i vores samfund – også i en globaliseret verden.

Udviklingen af demokratiske institutioner i vores baltiske nabolande Estland, Letland og Litauen er vigtig. Samme demokratiske institutioner i Rusland skal også styrkes gennem det civile samarbejde og velfungerende frivillige arbejde. Det er en vigtig opgave at styrke samarbejdet mellem nordiske, frivillige organisationer og deres søsterorganisationer på den anden side af Østersøen.

Derfor vil Mittengruppen:

- Støtte udviklingen af og samarbejdet mellem frivillighedssektoren i de nordiske lande og styrke samarbejdet mellem Nordisk Råd og de frivillige organisationer i Norden.
- Støtte opbygningen af frivillige organisationer i Estland, Letland og Litauen samt i det nordvestlige Rusland og Hviderusland så partnerskab mellem organisationer fra landene kan styrkes, og bidrage til opbygning og styrkelse af det frivillige samfund i hele Østersøregionen.
- Støtte frivillige organisationers arbejde mod menneskehandel, børnepornografi og handel med stoffer.

Samarbejde for et sikkert miljø

På trods af at de nordiske lande ifølge loven skal værne om miljøet og fremme en bæredygtig udvikling, er vi udsat for alvorlige grænseoverskridende miljøtrusler. Det arktiske samarbejde må prioriteres højt af Norden. De store miljø- og forvaltningsmæssige udfordringer behøver et tæt samarbejde mellem de nordiske lande, EU, Rusland, USA, samarbejdsfora Barentssamarbejdet og Arktisk Råd.

Det er specielt udfordringerne knyttet til naturmiljøet, som er centralt. I dag oplever vi at isen smelter i de arktiske områder. Det kan true livsgrundlaget både for mennesker og dyr og få store globale konsekvenser. Det er for Mittengruppen centralt, at de nordiske lande overfor EU i større grad bidrager til, at den nordlige dimension bliver en central del af EU's nordlige dimension.

Men også i Østersøen, Nordsøen og det nordlige ishav udgør fiskeindustri, udvinding af råstoffer og endnu mere intensiv trafik på havet alvorlige trusler mod vores fælles miljø og bæredygtige udnyttelse af vores naturressourcer. Trusler fra ulykker med olieretankere og havarier i kernekraftreaktorer er betydelige.

Mittengruppen mener, at der bør etableres et fælles nordisk forskningsinitiativ for at forske på alternative og vedvarende energikilder. Norden bør være et foregangsområde for at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer – også set i et sikkerhedspolitisk perspektiv.

Mittengruppen mener, at der bør udvikles en nordisk strategi for naturen. De enkelte lande har et selvstændigt ansvar for at føre en politik, som varetager dette. Alligevel er det både nyttigt og nødvendigt at det fælles nordiske samarbejde omfatter både forvaltning af rovdyr, jordbrug og havområder som centrale dele af et fælles samarbejde.

Derfor vil Mittengruppen:

- Styrke forskningen omkring betydningen af klimaforandringer og andre miljøtrusler i det arktiske område.
- Fortsætte med at udvikle Østersøens miljø sammen med alle landene, der har grænser ud mod Østersøen.
- Gøre Norden til en foregangsregion i udvikling og anvendelse af vedvarende energikilder.
- Styrke den fælles nordiske forskning indenfor vedvarende energi med det mål at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer.

Norden i Europa og i verden

Det nordiske samarbejde omfatter ikke bare de nordiske lande men også de tre selvstyrende områder Åland, Færøerne og Grønland. Dette har særsbillet betydning for at sikre Vestnordens fulde deltagelse. Udviklingen af det europæiske samarbejde har

gjort det nordiske samarbejde til en vigtig bro mellem Vestnorden og Europa. Derudover skal det arktiske samarbejde fokusere på, hvad klimaforandringerne og miljø-truslerne indebærer for de bosiddendes folks kultur og livsbetingelser.

Med de tre baltiske landes genkomst som frie, demokratiske lande har samarbejdet over Østersøen fået en vigtig rolle i udviklingen af det nye Europa. Med Estlands, Letlands og Litauens indtrædelse i EU og NATO får det nordiske samarbejde en anden rolle med tyngde på at udvikle og styrke de frivillige kræfters rolle i den demokratiske samfundsopbygning. De stærke frivillige bevægelser kan yde en betydningsfuld indsats. Den nordlige dimension og et stærkt fokus på livsgrundlaget har betydning for urbefolkningens livsgrundlag. For Mittengruppen er det vigtig, at spørgsmål knyttet til kulturelt og folkeligt samarbejde og udveksling bliver en central del af Nordens nordområdepolitik.

Delegationerne

De enkelte nordiske parlamenter udpeger de **87 medlemmer af Nordisk Råd**. Danmark, Norge, Finland og Sverige har 20 medlemmer hver.

I Danmarks delegation indgår to medlemmer fra Færøerne og to fra Grønland. Finlands delegation omfatter også to medlemmer fra Åland. Island har 7 medlemmer.

Partisammensætningen i de nationale delegationer skal i størst mulig grad afspejle magtforholdet i hjemlandets parlament.

I fortsættelse af baltiske staters hurtige og positive integration i det nordiske samarbejde er det naturligt, at vi fremover også fokuserer på et godt samarbejde med det nordvestlige Rusland. Målet er en fortsat stabil og demokratisk udvikling i hele regionen. EU's nordlige dimension giver de nordiske stater både en mulighed og et ansvar for at styrke den demokratiske udvikling i det nordvestlige Rusland og Hviderusland. De store uløste udfordringer, som ligger i de miljømæssige og sociale problemer i Rusland, kræver også et nært samarbejde.

Det stærke samarbejde i EU tilbyder ligesom globaliseringen store muligheder for de nordiske lande, som altid har været stærkt indstillet på et omfattende økonomisk samarbejde med resten af verden.

Globaliseringen indebærer store udfordringer, men gennem fortsat satsning på teknisk udvikling har Norden gode forudsætninger for at blive en vinderregion i verden. For Mittengruppen og deres medlemspartier i de fem nordiske lande og de tre selvstyrende områder er dette en udfordring, som vi ser på med stor forventning og tiltro.

Mittengruppen noterer sig med glæde, at det arbejde, Nordisk Råd gjorde overfor de baltiske stater, var af stor betydning for deres demokratiske udvikling og ikke mindst for etableringen af Baltisk Råd. Nordisk Råd er en god model, som viser, hvordan lande i en region kan samarbejde om fælles udfordringer og styrke demokratiet og bidrage til udvikling. Mittengruppen mener, at Nordisk Råd som model også burde kunne "eksporteres" til andre regioner.

Derfor vil Mittengruppen:

- Sikre at det nordiske samarbejde bygger bro mellem Vestnorden og det europæiske samarbejde i EU.
- Styrke den nordlige dimension i EU. Herunder sikre en god dialog og et godt samarbejde mellem Norden og de øvrige lande i Østersøregionen om at udnytte regionens store potentiale for vækst og velstand.

Præsidiet

Præsidiet i Nordisk Råd er Rådets styre. Det består af en præsident og 12 øvrige medlemmer. Præsidenten vælges hvert år på omgang fra et af de nordiske lande. Hovedopgaverne i Præsidiet er at behandle overordnede politiske og administrative sager, udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, budgettet samt have den overordnede kontakt til nærområderne og regionale og internationale organisationer.

Læs mere om Midtengruppen, Nordisk Råd og
Nordisk Ministerråd på
www.norden.org

Miðflokkahópurinn
Central Group